

Asia: VN/621/2022

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi jätelain muuttamisesta

Lausunto: Hallituksen esitys laiksi jätelain muuttamisesta

32 a § Yhdyskuntajätehuollon järjestäminen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksen yhteydessä

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen kiinteistöjen jätehuollon järjestämisvastuun muutosta koskeva siirtymäsäännös on erittäin tarpeellinen. Sääntelyllä turvataan näiden kiinteistöjen jätehuoltopalveluiden jatkuminen toimivasti ja lainmukaisesti vuoden 2023 alusta lukien, kun sote-palvelut ja pelastustoimi siirtyvät kunnilta hyvinvointialueiden hoidattaviksi. Siirtymäajan kuluessa hyvinvointialueet ja kiinteistöistään luopuvat kunnat saavat riittävästi aikaa selvittää ja määrittää toimitilojen jätehuoltopalveluiden tarpeet. Lisäksi hyvinvointialueet saavat aikaa kilpailuttaa jätehuoltopalvelut hankintalain mukaisesti.

Siirtymäaika on tarpeen myös siksi, että kuntien jätelaitokset pystyvät ottamaan muutoksen huomioon tulevissa jätteenkuljetusurakoissa. Vastuun siirtymisen aikaan voimassa oleviin, aikaisempiin kilpailutuksiin pohjautuviin urakkasopimuksiin siirto aiheuttaa muutoksia, joihin jätelaitokset eivät ole vielä kilpailutusvaiheessa voineet varautua. Tämä saattaa aiheuttaa sopimusseuraamuksia, millä voi olla vaikutuksia kunnallisen jätelaitoksen kustannuksiin. Nämä kustannukset voivat heijastua edelleen kuntalaisten jätemaksuihin. Riittävän pitkä siirtymäaika vähentää tällaisia vaikutuksia. Esitettyä kolmen vuoden siirtymäaikaa voidaan pitää vähimmäissiirtymäaikana.

Esitysluonnoksen mukaan hyvinvointialue saisi jätteen haltijana järjestää jätehuollon kiinteistöillään myös ennen siirtymäkauden päättymistä, jos se ilmoittaa asiasta kirjallisesti kunnalle vähintään kuusi kuukautta ennen muutosta. Ilmoitusaika olisi peruteltua pidentää kuudesta kuukaudesta 12 kuukauteen. Näin kuntien jätelaitoksilla olisi riittävästi aikaa valmistautua muutokseen ja ne voisivat ottaa muutoksen paremmin huomioon jätteenkuljetushankinnoissaan.

On hyvä, että lakiesitysluonnoksen perusteluihin on erikseen kirjattu, että asumisessa syntyvien jätteiden jätehuolto kuuluu kaikissa tilanteissa kunnan jätehuoltovastuulle riippumatta siitä, mikä

taho on asumispalvelun järjestäjä. Näin on selvää, että säännösmuutoksella ei ole vaikutusta kunnan vastuuseen asumisessa syntyvän jätteen jätehuollon järjestämisessä.

145 a § Sidos- ja hankintayksiköitä koskevat erityiset säännökset

Säätelymuutos, jolla kunnallisen jätehuollon toimijan ulosmyyntiraja säilytetään 10 prosentissa, on hyvin tärkeä. Jätealan lainsäädäntöä on muutettu viime vuosina jatkuvasti, mikä on vaikeuttanut pitkäjänteistä jätehuollon kehittämistyötä. Jätehuollon käsittelykapasiteetin pitkäikäiset investoinnit edellyttävät ennakoitavaa lainsäädäntöä. Pysyvä 10 %:n ulosmyyntiraja vakauttaa jätehuollon toimintaympäristöä ja helpottaa jätepoliittista päätöksentekoa.

Jätehuollon 10 %:n pysyvä ulosmyyntiraja mahdollistaa kuntien jätelaitosten jätteenkäsittelykapasiteetin tehokkaan käytön, mistä on etua niin ympäristölle kuin kuntalaisille. Kunnan toiminta jätehuoltomarkkinoilla voi tarjota yhden palveluvaihtoehdon lisää ja edistää kilpailua. Lisäksi on otettava huomioon, että jätehuollon toimialalle tarvitaan innovaatioyhteistyötä julkisten ja yksityisten toimijoiden välille. Kuntalaiset toivovat selkeästi, että kunnat ja kunnalliset jäteyhtiöt tekevät aktiivista kiertotalouden edistämistyötä yhteistyössä yritysten ja muiden sidosryhmien kanssa. Esimerkiksi kiertotalouskeskittymiin muodostuvat kumppanuudet ovat mahdollisia, kun sidosyksikköasemassa toimivien kunnallisten jätelaitosten markkinaehtoista toimintaa ei rajoiteta liikaa.

Vaikutusten arvioinnit

-

Pöntinen Saija
Savo-Pielisen jätelautakunta - Palvelupäällikkö